

TELEPÜLÉS A TÁJBAN

MŰHELYKONFERENCIA

ELTE TTK FÖLDRAJZ- ÉS FÖLDTUDOMÁNYI INTÉZET

Budapest Pázmány Péter sétány 1/c 1-110

2011. szeptember-december

ABSZTRAKT KÖTET

Illegális hulladéklerakók a mogyoródi-patak medrében

Farkas Alexandra

Az elmúlt évtizedek során a nem megfelelően végzett hulladéklerakás következtében az országban számos helyen szennyezett területek alakultak ki. A települések határában sok esetben találkozhatunk olyan illegális lerakókkal, melyek környezetföldtani szempontból alkalmatlan helyen jöttek létre, semmilyen engedéllyel nem rendelkeznek, és igen káros hatással vannak a terület ökoszisztémájára és közegészségügyi állapotára. Az illegális lerakóhelyek minden esetben degradált területként jelennek meg, tehát óhatatlanul tájképromboló hatással is járnak.

A Mogyoródi-patak forrásvidékének környezete néhány évtizeddel ezelőtt még igen tiszta és rendezett volt, továbbá kedvelt helynek számított a falu lakóinak körében. Az idősebb lakóktól máig gyakran lehet hallani olyan történeteket, melyek a patak vizében fürdőző gyermekekről szólnak. 10 éves korában barátaival Édesanyám is homokkal rekesztett „tólat” (tavat) a patak tiszta vizéből, és abban sarazott. Mára azonban az egykori vidám játékok helyszínéből szennyvíztől bűzlő, illegális hulladéklerakó vált. Az ex lege védettséget élvező források mentén hatalmas mennyiségű kommunális hulladék, csomagolóanyag, gumiabroncs, elektromos és elektronikai hulladék, továbbá építési törmelék került elhelyezésre az utóbbi 30 évben. Az ily módon ellenőrizetlenül lerakott hulladék számos veszélyt hordoz magában a patak környezetére nézve. A vízminőségi vizsgálatok arra világítanak rá, hogy a forrás jó minőségű vize az illegális lerakók területén áthaladva olyan terhelést kap, hogy a Főtér környékén eléri az erősen szennyezett kategóriát. A patakmeder a Főtér környékén ugyan ápolt és rendezett, de a szennyvízzel és a különféle hulladékokkal való terhelés a település további részein is folytatódik. A nagymértékű bolygatottságot a biogeográfiai vizsgálatok is bizonyítják, a területen ugyanis nagyszámú idegenhonos és invazív faj van jelen.

Munkám során válaszokat próbálok keresni azokra a kérdésekre, hogy milyen települési folyamatok vezettek a jelenlegi helyzet kialakulásához, hogy a mogyoródiak által hőn szeretett patak miért vált illegális szennyvízcsatornává és hulladéklerakóvá, továbbá milyen módon lehetne tenni azért, hogy a probléma csökkenjen és megszűnjön.

A válaszok keresése során a legfontosabb forrásokként használni kívánom Mogyoród hulladékgazdálkodási tervét és Környezetvédelmi szakmapolitikai programját, egy Mogyoródi-patakról készült környezeti tanulmányt, illetve a helyi újságban megjelent, témába illő cikkeket.

Terveim szerint előadásomban először bemutatom a Mogyoródi-patak egykori természetes környezeti állapotát, majd felvázolom a fent említett illegális hulladéklerakók kialakulásának folyamatát, és a jelenlegi helyzetet. Ezután a fenti források ide illő részeit felhasználva be szeretném mutatni azokat a települési önkormányzat által hozott intézkedéseket, melyek a település lakóit a hulladékok illegális lerakására és a szennyvíz illegális elvezetésére ösztönözhatték. Előadásomban kiemelt fontossággal szerepelnek azok a javaslatok, melyek a jelenlegi helyzet felszámolását helyezik előtérbe. Bemutatom azokat az önkormányzati és civil feladatokat, melyek a további környezeti problémák kialakulását meggátolhatnák (pl. fokozott ellenőrzés, szigorú jogszabályozás, szemléletformálás). Nagy hangsúlyt helyezek a tájrendezésre, a lehetséges rehabilitációs tevékenységek bemutatására, a hulladéklerakás és a szennyvízbeengedés felszámolásának lehetséges civil és önkormányzati módszereire, a meder és partrendezés lehetőségére, továbbá a környezeti nevelés fontosságára. Javaslatokat teszek a korszerű hulladékgazdálkodási szemlélet terjesztésének lehetőségére, hisz az illegális hulladéklerakók felszámolása kizárólag a lakosság hozzáállásának megváltoztatásával és összefogással lehetséges.

A Mogyoródi-patak forrásvidékén lévő illegális hulladéklerakók felszámolása nemcsak az ökoszisztéma helyreállítása végett, hanem a tájvédelem és tájképvédelem miatt is kiemelt fontosságú. Ezeknek az illegális lerakóknak a jelenléte és felszámolása megannyi településen a legnagyobb környezetvédelmi és tájrendezési problémák közé tartozik.

Irodalom

- [1] Gecse Á., Hartman M. (2004): Mogyoród nagyközség hulladékgazdálkodási terve.
- [2] Farkas M., Gecse Á., Hartman M (2004): Mogyoród környezetvédelmi szakmapolitikai programja.
- [3] Pásztor T. (2010): A Mogyoródi-patak környezeti állapota és rehabilitációs lehetőségei, Szakdolgozat, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Környezet- és Tájföldrajzi Tanszék, p. 66.
- [4] Pásztor T. (2010): Mogyoród szívében csordogál, *Mogyoródi Hírek*, XXI. évf., 8. szám, pp. 5.